

Előfizetési árak

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél " . . . 2 frt 50 kr.
Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosban számítottak.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Rochus-utca 42. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes száma ára 8 kr.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Eltévesztett életpályák.

A „Neues Politisches Volksblatt“ folyó hó 16-iki számában „Verfichtete Existenzen“ cím alatt vezércikk jelent meg, melyet gyakorlatiassága, az életből merített tapasztalatai magvas érvelése, közhasznú intenciója végett in nase reprodukálni jónak láttam.

Az iskolai értesítőkben és tudósításokban azt találjuk, hogy a tanuló ifjúság nagyobb része gyengén vagy rosszul tanul, és ennek dacára a tudomány által akarnak maguknak életpályát biztosítani.

A siker vagy fogvatkozás a tanuló elméleti tehetőségétől vagy azon hajlamtól függ, amelyre egyik vagy másik tantárgy iránt bír. Jobb tehetségű vagy az illető tantárgy iránt hajlammal bíró tanuló esélyesebb szorgalommal sikert mutat fel; míg a gyengébb tehetségű vagy az illető tantárgy iránt hajlammal nem rendelkező tanuló nagy szorgalom mellett is elmarad. Tapasztaljuk ezt a gymnasiumokban a nyelvek, — a realiskolákban a szám- és természettan körül.

De kérdem az elméleti tehetség hiányát bizonyítja-e az, ha a tanuló e vagy ama tantárgy iránt nem bír hajlammal vagy fogékonysággal? Aki nem nyelvéssz, nem matematikusan vagy fizikusan nem bírhat e az tehetséggel a művészet, írás és kereskedelem iránt? Aki nem képes felfogni a logaritmust, lányszabályt, tizedeseket vagy magát a számról hiányt tájékozni: a szabadtanúsági hiányának bizonyítja-e ez? Nem szunnyad-e sok tanulóban tehetség, melyről környezetének sejtjele sinecs, és a mely egyszerű egészen váratlanul mindenki meglepetésére a nevelőtől rebrószakolt iránytól eltérőleg magának új utat tör, a melyen sokszor — tán öntudatlanul — biztos cél felé halad? És hány tehetség a véletlen vagy elégtelen kiható erője által fel nem ébresztetve a természetellenes iskolai kény-

szer járma alatt elzúlik! Azért a szülők és nevelők, kiknek gyermeke, növendéke a tanulásban nem mutat fel kellő sikert, jól vizsgálják meg, hogy szorgalom, tehetség vagy hajlamhiány oka-e a hátramaradásnak? Ha ez utóbbi eset forog fenn, rögtön szakítsanak a követett iránynyal és ha meggyőződtek, hogy az eddigi tanulmányi tárgyak nem azon tér, melyen növendékük gyakorlati tevékenység felé hajló tehetsége mozogni kíván: letéve minden ál becszvágyat növendéküket a megfelelő káuzálterre vezessék át, amely az ugynevezett „hauvevolése“ köréltől bár kissé távol esik, de a legtöbb esetben gyümölcsözőbb.

Ha a szülők azt hiszik, hogy a három vagy négy évet, melyet gyermekek a gymnasium vagy realiskolában elharácsolot, nem lehet feláldozni, — ugy nagy és veszedelmes tévedésben vannak. Ez évek éppen nem veszték el, mert amit a fiú e néhány év alatt tanult és ami a tudomány pályára határozottan nem elég, egy más hivatáskörben igen nagy hasznára lehet.

És még mindig jobb 13—14 éves fiút irány-tévesztett utjáról visszatérítve tehetségének és hajlamának megfelelőbb utra terelni és ezzel jövőjét biztosítani, mint reá oktrojált iskolai képzés célján utján annyira előrehaladni engedni, hogy visszatérésre gondolni sem lehet többé.

Még 16 éves ifjúknál is, kik csak úgy „uram irgalmaz“ módon végeztek hat osztályt és semmivel sem bírnak, mi csak valószínű biztosítékot nyujtanak arra, hogy a felsőbb iskolákban jobban fognak tündökölni mint a középtanodában, — még ezeknek is jobb megállani, utjokat más hivatás felé fordítani, a hol illó polgári állást foglalhatnak el; míg különben azon eltévesztett életpályákra kvalifikálják magokat, a melyekben a

társadalomnak csak terhére vannak és saját egész életüket keserű bánatban emész- tő elégedetlenségben töltik el.

Most a szüindőben emeljük fel szárvunkat a szülőköz, midőn tanuló-gyermekeik sorsa felett határozni idejők és alkalom van. A hol a szülők e tekintetben nem illetékesek, tapasztalt egyének tanácsához folyamodjanak, de mindenesetre ovakodjanak az eltévesztett életpályák áldozatait saját gyermekökkel szaporítani!

Maison.

A ferde nevelés áldozatai.

Az emberiség nevelője, valamint testi ápolója, az iskola és ennek eszköze a: józan nevelés.

Ez annyira igaz, mert mikor a szel- lemi élet hanyatlását fájdalmasan constálhatjuk társadalmunkban; vagy az emberiség testi puhiultsága és elcsenevészedése felett keserünk, első sorban előránjuk az iskolát vele a nevelést s czeztől várjuk az okadatot bajok megszüntetésé.

Az iskolának tehát kettős feladata van, először: testileg, másodsor: szel- lemileg kell növendékeit nevelni, — és ezen feladatát csak akkor oldja meg tökéletesen, amennyiben növendékeinek testi fejlődésére kiváló gondját fordítja, másod- sor, ha növendékeit úgy lépesíti, hogy azok a társadalomban a neki kijelölt helyet majdan mint ember betölteni képes legyen.

Évgyéből minden iskolának ki kell fejtieni növendékeinek testi és szellemi erőit úgy, hogy azok a tökéletesés útjára vezetve, az életben a szó legteljesebb értelmében emberi szellemük biztosan tör- hessen előre.

Nehéz és nagy feladat ez! . . . de még jobban megnehezíti eme nagy

horderejű kötelességet a mostani népne- velés hibás rendszere, mely divatos túl- terheltségből áll, a test és szellem rová- sára. Már pedig az nem lehet kívánatos eredmény, ha ez a gyermekek egészségé- nek hátrányával jár. Mert: feszítsék meg csak az ívet, rakják meg kincsekkel a hajót, — de ha az ív pattan, ha a kincsekkel telt hajó súlyed, a felelősség őket terheli.

S most szabadon egy teljes objec- tivitással itélő országos tekintélyű főpa- rar hivatkozom, ki a mostani divatosan túlkövetelő nevelési rendszer felett kö- vetkezőképen nyilatkozott:

Ó ugyanis kárhooztartja a mostani nevelési rendszer, mert ez az oka, hogy a gyermek a szellemi és testi kifejlődés stádiumában, zsenge korban értelmi ere- jének egész képességével kénytelen dolgoz- ni.

Figyelmeztet tovább, hogy: ova- kodjunk a tanulmányokban minden korá- totól, soktól, zaklató siettetéstől. És épen ezen aberatiók, melyeket már Plutarch hibáztatott, jellemzik a mai rendszert. Valódi kis egyetemlék lettek a közép- iskolák, ahol felületesen encyclopedismus, káros polymathia, azon veszedelmes mohó- sággal, mely a testben és lélekben egyaránt pusztít, uralkodik, és a melynek gyümölcsei oly fanyanar esnek vissza fejünkre; s ami felett benső fájdalommal jajdulnak és jajdulnak fel a németor- szági szakértnak és tébolydák orvosai.

Ott ül a gyermek — folytatja to- vább — arczán a káros sápadtság, mely a felületes emberek érdekes városi színnek neveznek, de ez nem más, mint a romlatlan friss élet és szívós egészség hiányának bélyege; pedig kipróbált igaz- ság, hogy a lélek csak ép testben épi. Beteg tehát azért itt a lélek is.

Most kérdi, hogy: nem-e annak tá- nete-e a korán érettség?

TÁRCZA.

Nem hiába . . .

Nem hiába törtém, vártam,
Szabad végre, valahára,
Nem is vára órát, esztét,
Megelőni harant-testét
S csókot adni ajkára.

Boldogságom napja feljött,
Betelt minden édes vágyam.
Istenem, de nagy öröm ért!
Nem adom a féltvágrét,
Ha megelő enyhen, lágyan.

Enyém most már teste, lelke
S én az óvó mindenesztől;
Enyém marad mind halálig,
Míg a lélek énem váltik
Valaha a fíradt testtől.

Jaj, de szerelt! Enyém lesz ő
Mindorokk, enyém, enyém!
Ah, hisz élve ekárhozom,
Ha hűtelen leane hozzá
És így egykor elveszteném.

Lajos Gyula.

Margit.

— Elbeszélés. —

IRTA: DREISZIGER KÁLMÁN.

Midőn az elnyomott szabadság és füg- getlenség visszaállítására támadt harca járma, s a Magyarhon önállóságának eszméje da- gasztá a kebleket, s midőn az alföldön vívott véres csaták hadi hírei foglalkoztatták a magyar népet, — az alföld délihatáros rónáján épült csinos magyar városban mégis akadtak olyanok, kik bár lelkesedve a szabadság és

függetlenség eszméjeért, — mintegy feledték a nagy napokat; mert ők akkor is, midőn a nem messze vívott harc moráját hallot- ták, szerelmök élvezetében merültek el.

Edelényi Margit, az alföld egyik leg- szebb nője, hasztalan unszoló imádóját, a deli termőt, holló fűrt, égszín szemű Békegy Aladárt, hogy most midőn a nemzeti füg- getlenség és önállóság harczzaja tölt be az országot, minden magyarnak, kiben csak csepnyi magyar vér pezseg, szent kötelessége eme szent harc táborába állani, tetteleg megmutatni, hogy nemcsak magyar vér pe- zseg ifjú ereiben, de a szent eszméért lelkesedni is tud; kötelessége minden magyarnak fgy- vert ragadni a rátoi elnyomott népszabadság visszaállítására.

Igaz, drága Margit, hogy szent harc folyik drága hazánkban, de vajjon kell-e, van-e, szentebb, desőbb érzet, mint valakit szívóbi, igazán szerelni? Nem vész-e el a harc moraja a szerelm érzetében, nem tom-pul-e el a szent eszme, a szerelm mag- asztos érzetében; nem veszti-e hatását a függetlenség akkor, midőn szerelmemmel szol- gasgomba potottam? válaszol az ifju a lelkesedés hangján hölgyéhez, ki a panla- gon oly igézően üt.

— Az, kedves Aladárt, ki a szabad- ságot a szerelmnek aláveti, nem érdemi meg azt, hogy szeretessék. Az, ki nemze- tének a szabadságról vívott baláltusája alkalmával is így nyilatkozik, — az nem ér- demű a magyar nevet. Nézd ősz atyjámat; már 60 éves, mégis, itt hangván gazdaságát, családját, vagyonát, s ment a küzdtérre, hogy szolgálatot tehessen hazánknak, ha nem is karddal, de azzal, hogy saját pénzén unken-

teseket gyűjt. Hisz ő szegény már nem har- colhat; gyenge a kar a kardhoz, — de tesz a hazának azt, a mit tehet; s te, ki óriás vagy; ki lovagostorként forgathatód a kardot, ki ifju vagy, téged hagyott érintetlenül a „Talpra magyar, fi a haza“; téged, ki cso- dákat mivelhetnél. Azt mondom Aladár, ki nem lelkesül a szabadságrét, az a szerele- mért sem, — mert nincs nemesebb érzelm a szabadság érzeténél, s a ki a szabadságrét nem merészelt harcra kelnit, mit várhatni attól a szerelm harcában. Nézetem szerint azt, hogy az első itköznetül visszahúzódik s gyávan feladja magát.

— Valóban, kedves Margitom, szavaid hatnak reám. Két érzelmi tulajdona van a magyarnak: hogy a szabadságrét lelkesül, s szerelmét imádja. . . . De mond drága Margitom, ha távozom a harc tüzébe, hol a jelek szerint hosszabb ideig kellend lenni, s ha esetleg cselem, avogy megszabadulva is, de a harc leveretvén, rablánczokra fűz- nek, sokáig, avogy sokáig viszont nem lát- hatlak, avogy soha többé közeledbe nem le- hetek, mond drága Margitom, nem-e kinosabb lesz az nekem, mint a jelen? viszonáz Aladár érzékenykedő hangon.

— Bármennyi ideig is légy távol, sze- relmem kialudni nem fog. Akkor, mikor a küzdők táborában lesz, csak bevül, hatványo- zódik igaz szerelmem; akkor, midőn rablánc- zokra verve börtönbe hurcoltatól, a fájdal- mak felett diadalmaskodik szerelmem azon tudatban, hogy az, ki szerelmemet bírja a hazágrét harcolva, a szent ügy védelme alatt lett fogolyá, ki a hazágrét szenved. Az pedig, ki szívesen tőr, szenved a hazágrét, rossz em- ber nem lehet, — az méltó arra, hogy egy

magyar nő igazán szeresse. Ott pedig, hol igaz szerelem van, csak boldogság következ- hetik.

Kedves Aladárom, ha pedig halálód következnék be, amitől az ég ura mentsem meg, ugy csak fokozódott szerelmőt he- vítettve büszkén ölténék gyászruhát, hogy egész életemet át gyászoljak, mint olyant, kit szerelm, s haza szerelme következtében, gyászioli méltán lehet.

— Ah! Margitom! A halál, a gyászruha, mi fájó érzetet kelt bennem! szóla közbe a sápadó ifju.

— Nem, drága Aladárom, tudod, ha harcza készül a vitéz, a halál bizonyosabb az életnél. Gyáva az, ki félve, remegve megy a harcza, még akkor is, ha kelbél a szerelm lánghébe dagasztja. Nézd, hányan vannak, kik elhagyták gyermekeiket, nejüket, szülö- ket, imádottoikat s vagyonukat, és elmentek e vérel szerzett haza szabadságrét, függetl- lenségrét megszerző harcza.

Kedves Aladárom, emlékeztetlek szava- imra. Emlékeztetek arra, midőn itt, pusz- tákon elterülő tón levő sajkába ülve, a holdvilágos nyári estéken, mennyt s mint beszélem arról, hogy mily igaz, tiszta sze- relmet gyűt s honol keblemben irányodban. Elmondtam nemde azt is, hogy midőn a hangversenyen először láttalak s éjétét sze- meid tekinték, az érzelmek azon nemét éreztem keblemben létrejönni, melyről ed- digelő fogalmam nem volt; elmondtam, hogy még álmaimban is a hangversenyen voltam s ott téged láttalak, s éreztem, hogy titkos erő fűz hozzád, mely szívemből indul ki j elmondtam nekem azt is, hogy ez idő óta, mily nyugtalan, s kedvtelen lettem, s hogy

Nyomatványok 25%-al olcsóbban készíttetnek,
mint bárhol

Nánay Lajos KÖNYVNYOMDÁJA

Baján, „Bödög“-tér, Scheibner-féle ház,
elvéállal mindennemű

önálló munkák, röpiratok, táblázatok,
körlevelek,
esketési-, eljegyzési- és névjegyek,
váltók, meghatalmazások és kötelevények,
számlák, gyászjelentések,
falragaszok, árjegyzékek
és részvények
pontos és izléses elkészítést a legutányosabb árak mellett.

Ugyanítt kapható mindennemű

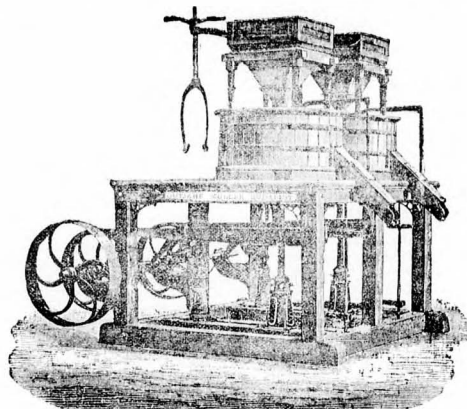
NYOMTATVÁNY

üggyvédek és községek részére

Nyomatványok 25%-al olcsóbban készíttetnek,
mint bárhol

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legfőbb égyenes
SAVANYU-KÚT
legjobb Asztali-és üdítő ital,
kitűnő hatásnak bizonyult köhögéssel, gégo bajknál,
gyomor-és hólyag haragnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).
Mattoni Henrik, Karlsruhadban (Csehország).

GUTJAHR és MÜLLER BUDAPESTEN.
Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár
a Margithid közelében.
Ajánlják szolid szerkezetű és javított gépműanyagukat mint:

Trieurök gazdaság számára:

Járgány-cséplőgépek,
Szelelő rosták,
Kukorica morzsolók,
Szeccsa-vágók,
Borsajtók.

Különlegességek malmok szá-

mára:
Dupla malmok,
Malom trieurhengerek,
Gabona osztályzó-hengerek,
Koptató gépek,

Daraválasztó gépek,
Tarárok, Detacherök.

Malom alkatrészek u. mint:

Transmissiók,
Szikjerek.

Rosta lemezek:

Cséplőgép rosták,
Liszthenger sziták,
Koptató lemezek,
Ráspoly lemezek,
s. t. b.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Wiese és Társa,

es. kir. szab. pénzszekrény-gyárosok.

Bécs, BUDAPEST, Prága.

Fiók-raktár: Budapest, sugárút 2. sz. (Froncière palota),
ajánlják az ismert s kitűnő gyártmányú tűzmentes és betörés elleni biztos

PÉNZ-SZEKRÉNYEIT,

kézszekrényeit, másolósajtóit és múzárjait
a legnagyobb választékban a legutányosabb árakon.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

NB. Minden félreértés kikérülése végett kérjük a n. é. közön-
seget cégünknek, mely már több mint 30 év óta fennáll, a hason. de sok-
kal később keletkezett (Wiese TIVADAR és Társa) céggel össze nem
tevesztetni.

BROGLE JOZSEF

gép- és rostalemez-gyára

BUDAPEST gyár: külső váci-út.
Raktár: váci-körút 68.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon
kintütemett

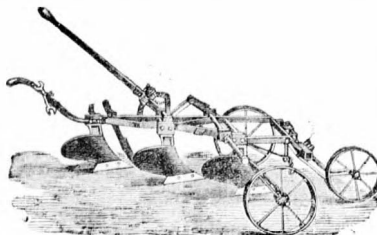
Trieur-jeit

váltható szitákkal.

Gabona tisztító-rostákat.

Tengeri-morzsolókat.

Lyukasztott és hasított lemezeket,
malmok, meheszeti és techni-
kai ezélokra

járgány-cséplőgépeket

Továbbá e téren a legujabbat:

SCHMID H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. augusztus 3-án 17,567 sz. alatt szabadalmazva mint egyedüli jogosított gyártója Nagysága: 4' 4" magas és 2' 4" széles, súlya 50 kiló, ára 55 forint.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Ügynökség és raktár B a j á n: Grosz Henrik és társánál főúteza, 275. szám.

szabadalmazott

hármás ekéket

közönséges és acél ekéket

cséplőgép - lemezsztákat
gözeséplő és járgánycséplőkhöz.

és minden egyéb gazdasági
gépeket.